

445

SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

8. funkční období

445

Návrh senátního návrhu zákona senátorů
Miroslava Nenutila, Miroslava Antla a dalších,
o přiznání k registrovanému majetku a o změně zákona
České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,
ve znění pozdějších předpisů

2012

Parlament České republiky

Senát

8. funkční období

2012

N á v r h

senátního návrhu zákona,

senátorů Miroslava Nenutila, Miroslava Antla, Zdeňka Škromacha, Boženy Sekaninové, Dagmar Terelmešové, Aleny Gajdůškové, Evy Richtrové, Hany Doupovcové, Dagmar Zvěřinové, Jana Žaloudíka, Jaromíra Strnada, Martina Tesaříka, Ivo Bárka, Jana Hajdy, Miloše Janečka, Pavla Lebedy, Pavla Trpáka, Josefa Táborského, Karla Kapouna, Karla Korytáře, Jiřího Bise, Zdeňka Besty, Miloše Malého, Milana Štěcha, Petra Víchy, Jiřího Dienstbiera, Jaromíra Jermáře, a Antonína Maštalíře,

o přiznání k registrovanému majetku a o změně zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Z Á K O N

ze dne2012,

o přiznání k registrovanému majetku a o změně zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ PŘIZNÁNÍ K REGISTROVANÉMU MAJETKU

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon stanoví

- a) povinnost fyzických osob podat oznámení k registrovanému majetku za podmínek stanovených tímto zákonem,
- b) podmínky, které opravňují správce daně vyzvat povinnou osobu k podání přiznání k registrovanému majetku (dále jen „přiznání“),
- c) povinnost fyzických osob podat přiznání pro účely řádného stanovení daňových povinností za podmínek stanovených tímto zákonem,
- d) postup při sestavování a podávání přiznání,
- e) povinnost prokázat nabytí vlastnictví nebo spoluvlastnictví (dále jen „vlastnictví“) k registrovanému majetku ze zdaněných prostředků,
- f) postup v případě, že povinná osoba nabytí vlastnictví k registrovanému majetku ze zdaněných prostředků neprokáže,
- g) sankce při nesplnění povinností podle tohoto zákona.

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) povinnou osobou fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, je způsobilá k právním úkonům, má na území České republiky bydliště nebo zde pobývá alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích, přičemž do lhůty 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu, s výjimkou osob, u nichž příslušná smlouva o zamezení dvojímu zdanění stanoví, že nejsou daňovými rezidenty v České republice, a která v průběhu kalendářního roku nabyla vlastnictví k registrovaného majetku,
- b) registrovaným majetkem
 1. nemovitosti, byty a nebytové prostory, jejichž vlastnictví je na území České republiky evidováno podle zvláštních právních předpisů,¹
 2. podíl v obchodní společnosti nebo družstvu,
 3. cenné papíry.²

¹ Zákon České národní rady č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů.

² Zákon České národní rady č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů.

Je-li tento majetek umístěn mimo území České republiky, považuje se pro účely tohoto zákona za registrovaný majetek nezávisle na tom, zda je nebo není jeho vlastnictví mimo území České republiky evidováno. Za registrovaný majetek se nepovažuje majetek, který je nabyván za účelem jeho dalšího prodeje v rámci podnikatelské činnosti povinné osoby a majetek nabytý darováním nebo v dědictví.

- c) pořizovací cenou registrovaného majetku
 1. kupní cena u registrovaného majetku nabytého koupí,
 2. kupní cena zvýšená o splátky nájemného za dobu pronájmu u majetku pořízeného formou finančního pronájmu s následnou koupí,
 3. úhrnná výše vlastních nákladů u majetku pořízeného ve vlastní režii,
 4. v ostatních případech cena zjištěná podle zvláštního právního předpisu,³
- d) zdaněnými prostředky
 1. příjmy zdaněné daní z příjmů podle zvláštního právního předpisu upravujícího daň z příjmů,⁴ s výjimkou příjmů uvedených v § 4 odst. 3, pokud byly zdaněny daní z příjmů podle zvláštního právního předpisu upravujícího daň z příjmů,⁵
 2. příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů podle zvláštního právního předpisu upravujícího daň z příjmů³ nebo se nezahrnují do základu daně z příjmů a příjmy, které jsou od daně z příjmů osvobozeny,
 3. bezúplatné nabytí majetku, které je podle zvláštního právního předpisu⁶ předmětem daně dědické nebo daně darovací, a to i v případě, že nabytí majetku bylo od uvedených daní osvobozeno nebo se z tohoto bezúplatného nabytí majetku uvedené daně nevybírají,
 4. příjmy zdaněné před účinností zvláštního právního předpisu upravujícího daň z příjmů,³ včetně příjmů, které nejsou předmětem daně nebo se nezahrnují do základu daně;
 5. příjmy podle bodu 1 až 4, pokud plynou ze zdrojů v zahraničí.

§ 3

Podání oznámení

- (1) Povinná osoba podá oznámení bez výzvy správce daně, jestliže
- a) pořizovací cena registrovaného majetku podle § 2 písm. c) bodu 1 nabytého v jednom kalendářním roce převyší v úhrnu částku 20 000 000 Kč nebo
 - b) pořizovací cena registrovaného majetku podle § 2 písm. c) bodů 2 až 4 nabytého v jednom kalendářním roce převyší v úhrnu částku 5 000 000 Kč.

(2) Je-li registrovaný majetek součástí společného jmění manželů, podává přiznání manžel, který je v příslušném registru veden jako vlastník. Jsou-li v příslušném registru vedeni jako vlastníci oba manželé, mají společnou a nerozdílnou povinnost podat přiznání.

(3) Povinnost podat oznámení podle tohoto zákona nepřechází na dědice.

³ Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Zákon České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ § 3 zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Zákon České národní rady č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

(4) Oznámení se podává správci daně nejpozději do 31. března roku následujícího po uplynutí kalendářního roku, ve kterém povinná osoba nabyla registrovaný majetek a vlastnila ho k poslednímu dni tohoto uplynulého kalendářního roku.

- (5) V oznámení, které se podává na tiskopise vydaném Ministerstvem financí, se uvedou
- údaje identifikující povinnou osobu,
 - výčet nabytého registrovaného majetku a
 - pořizovací cena nabytého registrovaného majetku.

§ 4 Podání přiznání

(1) Povinná osoba podá přiznání, jestliže ji k tomu správce daně vyzve; správce daně vyzve povinnou osobu k podání přiznání v případě

- zjistí-li z oznámení povinné osoby podle § 3 nebo z evidence podle zvláštních právních předpisů¹, že povinná osoba nabyla v průběhu jednoho zdaňovacího období, počínaje zdaňovacím obdobím roku 2013, registrovaný majetek, u něhož existuje důvodné podezření, že jej povinná osoba nenabyla ze zdaněných prostředků nebo jehož pořizovací cena přesáhla výši zdaněných prostředků nejméně o 1 000 000 Kč, nebo
- obdrží-li podnět státního zástupce, který je podán v souvislosti s trestním řízením po podání obžaloby proti povinné osobě.

(2) Výzvu podle odst. 1 písm. a) je správce daně oprávněn učinit nejpozději do tří let po nabytí vlastnictví k registrovanému majetku povinnou osobou. Výzvu podle odst. písm. b) je správce daně oprávněn učinit nejpozději do deseti let po nabytí vlastnictví nebo spoluvlastnictví k registrovanému majetku povinnou osobou.

(3) Proti výzvě podle odst. 1 se nelze odvolat. Prokáže-li však následně povinná osoba, že tento registrovaný majetek nenabyla do vlastnictví, nemá povinnost podat přiznání k registrovanému majetku. Tuto skutečnost správce daně povinné osobě písemně oznámí.

(4) Je-li registrovaný majetek součástí společného jmění manželů, podává přiznání manžel, který je v příslušném registru veden jako vlastník. Jsou-li v příslušném registru vedeni jako vlastníci oba manželé, mají společnou a nerozdílnou povinnost podat přiznání.

(5) Povinná osoba, která byla správcem daně vyzvána k podání přiznání, uvede v přiznání nejen registrovaný majetek, ke kterému byla správcem vyzvána, ale i další registrovaný majetek, pokud jej v témže roce nabyla.

(6) Povinnost podat přiznání podle tohoto zákona nepřechází na dědice.

(7) Přiznání se podává správci daně ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení výzvy k podání přiznání podle odst. 1.

- (8) V přiznání, které se podává na tiskopise vydaném Ministerstvem financí, se uvedou
- údaje identifikující povinnou osobu,
 - výčet nabytého registrovaného majetku a
 - pořizovací cena nabytého registrovaného majetku.

(9) K přiznání povinná osoba přiloží všechny potřebné doklady prokazující nabytí vlastnictví k registrovanému majetku ze zdaněných prostředků, případně označí nebo předloží další důkazní prostředky prokazující nabytí vlastnictví k tomuto majetku ze zdaněných prostředků. Jako důkazní prostředky nemusí předložit daňová přiznání podaná u správce daně příslušného pro podání přiznání. Přiložené doklady správce daně po jejich ověření povinné osobě vrátí.

§ 5

Prokazování nabytí registrovaného majetku ze zdaněných prostředků

(1) Povinná osoba má v souvislosti s podáním přiznání podle § 4 povinnost prokázat nabytí vlastnictví k registrovanému majetku ze zdaněných prostředků. Jde-li o registrovaný majetek nabytý do společného jmění manželů, prokazují jeho nabytí ze zdaněných prostředků oba manželé, a to i u registrovaného majetku nabytého do společného jmění, který však k poslednímu dni kalendářního roku, v němž byl nabyt, již není součástí společného jmění manželů. Pro účely prokazování nabytí vlastnictví k registrovanému majetku ze zdaněných prostředků se za zdaněné prostředky považuje i hodnota závazků vzniklých v souvislosti se získáním prostředků použitých pro pořízení registrovaného majetku.

(2) Správce daně řízení zahájené podáním přiznání ukončí nejpozději do 3 měsíců ode dne podání přiznání, a to

a) prokáže-li povinná osoba nabytí vlastnictví k registrovanému majetku ze zdaněných prostředků, osvědčením této skutečnosti na podaném přiznání, nebo

b) neprokáže-li povinná osoba nabytí vlastnictví k registrovanému majetku ze zdaněných prostředků, rozhodnutím.

(3) Neprokáže-li povinná osoba nabytí vlastnictví k registrovanému majetku ze zdaněných prostředků nebo nepodá-li ani na výzvu správce daně oznámení nebo přiznání, považuje se částka, za kterou byl pořízen registrovaný majetek, u které nedošlo k prokázání nabytí vlastnictví nebo spoluvlastnictví ze zdaněných prostředků, za zdanitelný příjem⁷ povinné osoby ve zdaňovacím období, ve kterém došlo k nabytí vlastnictví k registrovanému majetku.

(4) Zjistí-li povinná osoba po vyměření daně z příjmů fyzických osob provedeném podle odstavce 3 další důkazní prostředky, jimiž prokáže nabytí vlastnictví k registrovanému majetku ze zdaněných prostředků, může uplatnit snížení daně v dodatečném daňovém přiznání.

§ 6

Přestupky

- (1) Povinná osoba se dopustí přestupku tím, že
- poruší povinnost podat oznámení nebo přiznání, nebo
 - v oznámení nebo v přiznání uvede nepravdivé nebo neúplné údaje.

(2) Odpovědnost za přestupek se posoudí a řízení o přestupku se provede podle zvláštního právního předpisu.⁸

⁷ § 3 odst. 1 a § 10 zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ Zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

(3) Za přestupek podle odst. 1 lze uložit pokutu do výše 500 000 Kč. Při určení výše pokuty se přihlédne k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání.

§ 7

Vztah k daňovému řádu

Nestanoví-li tento zákon jinak, použije se pro postup podle části první daňový řád. Povinná osoba má postavení daňového subjektu.

§ 8

Přechodné ustanovení

Oznámení a přiznání podle tohoto zákona se podávají k registrovanému majetku, který povinná osoba nabyla do vlastnictví po 30. červnu 2013.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o daních z příjmů

§ 9

Zákon České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 117/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 453/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 50/2002 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 210/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 360/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 676/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 223/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 67/2007 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 216/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 289/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb.,

zákona č. 304/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 348/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 119/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 353/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb. a zákona č. 192/2012 Sb., se mění takto:

1. V § 10 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno l), které včetně poznámky pod čarou č. 13e) zní:

„l) příjmy ve výši částky vynaložené na pořízení registrovaného majetku podle zvláštního právního předpisu^{13e)}, u které nedošlo k prokázání nabytí vlastnictví ze zdaněných prostředků nebo příjmy ve výši částky, za kterou byl pořízen registrovaný majetek a nebylo na výzvu správce daně podáno přiznání k tomuto registrovanému majetku.“

13e) Zákon č. /2012 Sb., o přiznání k registrovanému majetku a o změně zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

2. V § 10 se doplňuje odstavec 11, který zní:

„(11) Příjmy podle odst. 1 písm. l) jsou zahrnuty do samostatného základu daně při uplatnění sazby uvedené v § 16 odst. 3. K těmto příjmům nelze uplatnit výdaje.“

3. V § 16 odst. 3 větě první se na konci doplňují slova: „s výjimkou příjmů uvedených v § 10 odst. 1 písm. l), u nichž činí sazba 76 %“.

4. V § 23 odst. 4 písm. b) se za slova „sazbou daně podle“ vkládají slova „§ 16 odst. 3 a“.

ČÁST TŘETÍ ÚČINNOST

§ 10

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2014.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

Zhodnocení platného právního stavu

Právní úprava přiznání k majetku není v českém právním řádu v současné době zakotvena.

V roce 1992 však byla s účinností od 1. ledna 1993 upravena ustanovením § 42 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Podle tohoto ustanovení měly povinnost podat přiznání k majetku fyzické i právnické osoby, jejichž majetek v souhrnné hodnotě činil více než 1 milion Kč. Přiznání mělo být podáváno správci daně místně příslušnému ke správě daně z příjmu. Na základě novely zákona o správě daní a poplatků z roku 1993 (zákon č. 323/1993 Sb.) se první přiznání k majetku mělo podávat do 31. 5. 1995 s uvedením majetku podle stavu k 1. lednu tohoto kalendářního roku, dále v roce 1997 a pak vždy ve tříletých intervalech. Přiznání mělo být podáno na tiskopise vydaném Ministerstvem financí a povinnost k jeho podání měl každý, komu by tato povinnost vznikla ze zákona nebo koho by k tomu finanční úřad vyzval. Tato úprava byla zrušena, aniž by byla realizována, zákonem č. 255/1994 Sb., kterým se měnil a doplňoval zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků.

V listopadu 1999 byl Poslanecké sněmovně předložen vládní návrh zákona o přiznání k majetku a o změně zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o přiznání k majetku) (sněmovní tisk 428). Tato předloha však byla Poslaneckou sněmovnou dne 8. prosince 1999 zamítnuta. V červnu 2001 byl Poslanecké sněmovně předložen vládní návrh zákona o přiznání k majetku a jeho přírůstku a o změně zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů (zákon o přiznání k majetku) (sněm. tisk 956). I tento návrh byl však usnesením Poslanecké sněmovny ze 17. ledna 2001 zamítnut.

Na přelomu roku 2002 a 2003 byl připravován nový vládní návrh zákona o přiznání k majetku, který vycházel z odlišných principů, než ze kterých vycházely návrhy předchozí. Zásadním rozdílem bylo, že dřívější návrhy zakládaly povinnost podat majetkové přiznání, jakmile majetek povinné osoby převyšil hodnotu 10 milionů Kč a daňový dopad se zjišťoval až v případě přírůstku majetku po dvou, resp. třech letech, pokud povinná osoba tento přírůstek neprokázala. V novém návrhu se vycházelo z toho, že hodnota majetku není rozhodná a povinná osoba měla podávat přiznání k majetku pouze na výzvu správce daně, kterou by bylo možno vydat jen v případech, vzniknou-li důvodné pochybnosti o nabytí majetku ze zdaněných prostředků povinné osoby. Projednávání tohoto návrhu zákona o přiznání k majetku bylo v průběhu řádného připomínkového řízení zastaveno, a to na základě změn v zadání dohodnutých v rámci jednání tehdejších koaličních partnerů o reformě veřejných financí, které byly následně schváleny vládou.

Odůvodnění hlavních principů návrhu zákona

Předložený návrh zákona vychází z principů, na nichž byl založen zejména poslanecký návrh zákona z roku 2011 o přiznání k registrovanému majetku a o změně zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (tisk 475).

Navrhovatelé pro srovnání poukazují také na slovenský zákon č. 101/2010 Z. z., o prokazování původu majetku, který na Slovensku vstoupil v účinnost k 1. lednu 2011.

Navrhovaná právní úprava zakládá povinnost fyzickým osobám podat oznámení k majetku za účelem zjištění, zda nebyl povinnou osobou pořízen z nezdaněných prostředků. Povinnost se však týká pouze vyjmenovaného registrovaného majetku. Pokud jde o nemovitosti, byty a nebytové prostory bude se oznámení podávat za předpokladu, že jejich pořizovací cena v jednom kalendářním roce přesáhne v úhrnu částku 20 milionů Kč. V případě podílu v obchodní společnosti či v družstvu a v případě cenných papírů se oznámení bude podávat za předpokladu, že pořizovací cena tohoto majetku v jednom kalendářním roce přesáhne v úhrnu za všechny kategorie tohoto majetku částku 5 milionů Kč.

Předpokládá se, že hlavním účinkem oznámení o registrovaném majetku, která budou podávána bez výzvy správce daně, bude zejména prevence před možnými daňovými úniky.

Od oznamovací povinnosti je odlišen institut podání přiznání. Toto přiznání budou muset povinné osoby podávat pouze na případnou výzvu správce daně. Výzvu učiní správce daně vůči fyzické osobě, zjistí-li z jejího oznámení nebo z evidence majetku podle zvláštních právních předpisů (např. z katastru nemovitostí), že tato osoba nabyla v průběhu jednoho zdaňovacího období registrovaný majetek, u něhož existuje důvodné podezření, že jej nenabyla ze zdaněných prostředků. Druhým důvodem k tomu, aby správce daně vyzval fyzickou osobu k podání přiznání, bude podnět státního zástupce, který jej podá správci daně v souvislosti s trestním řízením proti této povinné osobě, dojde-li vůči ní k podání obžaloby. Pokud nebude důvodem k výzvě podnět státního zástupce, bude ji moci správce daně učinit pouze v případě, kdy jím shromážděné informace nasvědčují tomu, že registrovaný majetek povinné osoby byl nabyt z nezdaněných prostředků.

Navrhovaná úprava se týká:

- **fyzických osob** jako osob povinných (fyzické osoby označené jako poplatník daně z příjmů plynoucích jak ze zdrojů na území České republiky, tak i z příjmů plynoucích ze zdrojů v zahraničí), s místní příslušností k podání přiznání k majetku podle místa bydliště povinné osoby. Oznámení i přiznání se bude podávat vždy k majetku, jehož vlastnictví povinná osoba nabyla v příslušném kalendářním roce.
- **majetku**, který by podléhal uvedení do přiznání k dani. Jde o registrovaný majetek, kterým jsou nemovitosti, byty a nebytové prostory, podíly na obchodní společnosti, účast v družstvu, jakož i cenné papíry. Přesáhne-li úhrnná pořizovací cena podílů na obchodních společnostech, účasti v družstvu a cenných papírů pořízených povinnou osobou v jednom roce úhrnnou částku 5 mil. Kč nebo u nemovitostí, bytů a nebytových prostor úhrnnou částku 20 mil. Kč, vznikne povinnost podat ohledně tohoto majetku oznámení. Z uvedeného vyplývá, že hodnoty jednotlivého nabytého registrovaného majetku se pro účely posouzení povinnosti podat oznámení sčítají. Pro povinnost podat přiznání však hodnota registrovaného majetku není rozhodná. Také povinnost podat přiznání bude vztahovat až k majetku pořízenému v době od účinnosti zákona.

Navrhovaná úprava dále vymezuje pojem „pořizovací cena registrovaného majetku“ a pojem „zdaněné prostředky“, které může povinná osoba použít k prokázání legálního registrovaného majetku uvedeného v oznámení nebo v přiznání. V případě, že povinná osoba neprokáže nebo prokáže jen částečně nabytí registrovaného majetku z těchto zdaněných prostředků, považuje se částka, za kterou byl pořízen registrovaný majetek nebo její část, u které nedošlo k prokázání nabytí ze zdaněných prostředků, za zdanitelný příjem povinné osoby ve zdaňovacím období, ve kterém došlo k nabytí vlastnictví k registrovanému majetku. Vychází se přitom z předpokladu, že povinná osoba tyto příjmy měla, ale nezdanila je.

Částky, u kterých povinná osoba neprokáže jejich nabytí ze zdaněných prostředků a částky, za které byl registrovaný majetek pořízen v případech, kdy povinná osoba nepodá přiznání ani na výzvu správce daně, budou považovány za samostatný základ daně z příjmů fyzických osob a zdaňovány sazbou daně ve výši 76 %. Proto je součástí zákona i novela zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Nebude tak docházet k ovlivnění základu daně např. pro účely výpočtu záloh na daň apod.

Sazba daně ve výši 76 % má především preventivní účinek, tzn. je účinnou hrozbou v případech, kdy povinná osoba nabyla majetek z nezdaněných prostředků nebo bezdůvodně nepodala oznámení k majetku. Nejde tedy o daň z majetku, která je v některých státech v těchto případech uplatňována, ani o daň z přírůstku k majetku.

Vysvětlení nezbytnosti navrhovaného zákona

Zákon bude významným preventivním nástrojem k omezení daňových úniků a v případě i k docílení vyšších příjmů státního rozpočtu v případech, kdy poplatníci neprokáží, že jejich majetek byl pořízen ze zdaněných prostředků.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy a s právem Evropské unie

Navržená úprava je v souladu s ústavním pořádkem. Návrh je zpracován tak, aby nebyla dotčena práva zaručená Listinou základních práv a svobod, zejména právo vlastnické (čl. 11). Neodporuje ústavní normě, podle níž lze daně ukládat jen na základě zákona (čl. 11 odst. 5).

Návrh není v rozporu ani s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána. Respektuje ochranu vlastnictví zaručenou v čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhl. pod č. 209/1992 Sb.), který zní: „*Každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek. Nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva. Předchozí ustanovení nebrání právu států přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní a jiných poplatků nebo pokut.*“.

Právo Evropské unie neupravuje otázky, které jsou předmětem předloženého návrhu.

Předpokládaný finanční dopad na státní rozpočet a na rozpočty krajů a obcí

Náklady na zavedení oznámení a přiznání nelze jednoznačně stanovit s ohledem na nemožnost objektivního odhadu počtu osob povinných oznámit majetek, resp. vyzvaných finančním úřadem přiznání podat.

Je však nutno předpokládat výdaje ze státního rozpočtu zejména na:

- **zajištění tiskopisů;** vzhled k tomu, že nyní není jasné, kolik tiskopisů oznámení a přiznání k majetku bude potřeba, nelze náklady na vytištění tiskopisů přesně vyčíslit. Nicméně lze předpokládat, že tyto náklady nepřekročí 1 mil. Kč, a to plně s dopadem na státní rozpočet.
- **zpracování údajů získaných z oznámení a přiznání;** bude třeba přizpůsobit informační systém finančních úřadů tak, aby do něj mohly být příslušné údaje vloženy a rovněž z něj

využity při správě daní z příjmů. Dopad na státní rozpočet lze předpokládat v rozsahu cca 5 mil. Kč.

- **náklady spojené se zvýšeným počtem správních a soudních řízení;** náklady nelze předem přesně kvantifikovat.

Zavedení oznámení a přiznání si nevyžádá nárůst počtu zaměstnanců finančních úřadů a finančních ředitelství. Návrh zákona nemá přímé dopady na rozpočty krajů a obcí.

Co se týče přínosu zavedení oznámení a přiznání, lze očekávat, že budou mít zejména preventivní, čili nepřímý účinek, který se projeví již od vyhlášení zákona, tedy v roce 2013.

Zvláštní část

K § 1:

Navržené ustanovení stanoví předmět úpravy, který spočívá v povinnosti fyzických osob podávat oznámení k registrovanému majetku nad stanovenou výši jeho hodnoty, dále v podmínkách opravňujících správce daně vyzvat osobu k podání přiznání, v povinnosti podat přiznání pro účely stanovení daňových povinností a prokázání skutečnosti, že použité prostředky byly získány z řádně zdaněných prostředků. Dále předmět úpravy spočívá v určení postupu při podávání přiznání a postupu v těch případech, kdy povinná osoba neprokáže nabytí vlastnictví k majetku ze zdaněných prostředků, a to včetně sankcí.

K § 2:

V tomto ustanovení se vysvětlují základní pojmy používané v návrhu zákona (povinná osoba, registrovaný majetek, pořizovací cena registrovaného majetku, zdaněné prostředky). Osobou povinnou podat přiznání je fyzická osoba, označená zákonem o daních z příjmů jako poplatník daně z příjmů plynoucích jak ze zdrojů na území České republiky, tak i z příjmů plynoucích ze zdrojů v zahraničí. Registrovaným majetkem jsou nemovitosti, byty a nebytové prostory, jakož i podíl v obchodní společnosti nebo v družstvu a cenné papíry. Do registrovaného majetku se zahrnuje také stejný majetek ve vlastnictví povinné osoby, pokud se nachází v zahraničí a v ČR tudíž není evidován. Z povinnosti podat přiznání k majetku je vyňat ten registrovaný majetek, který je nabýván za účelem jeho dalšího prodeje v rámci podnikatelské činnosti (realitní kanceláře apod.) a dále majetek nabývaný darováním nebo v dědictví. Pořizovací cenou registrovaného majetku je kupní cena v případě pořízení majetku koupí (tedy i koupí na splátky) nebo cena podle zákona o oceňování majetku v případě nabytí vlastnictví k majetku jiným způsobem než koupí.

Rovněž se definuje pojem „zdaněné prostředky“, kterými se rozumí v podstatě prostředky, které poplatník mohl legálně využít při získání majetku. Jde tedy o příjmy zdaněné daní z příjmů, příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů (k nimž patří zejména úvěry a půjčky jako velmi častý zdroj finančních prostředků) nebo jsou od této daně osvobozeny. Dále jde o bezúplatné nabytí majetku dědictvím nebo darováním.

K § 3:

Skutečností rozhodnou pro stanovení povinnosti podat oznámení je nabytí registrovaného majetku vymezené hodnoty. Povinná osoba podá oznámení bez výzvy správce

daně v případě, že pořídí majetek, jehož pořizovací cena bude u nemovitostí, bytů a nebytových prostor nabytých v jednom kalendářním roce v úhrnu vyšší než 20 000 000 Kč, a u podílu v obchodní společnosti nebo v družstvu a u cenných papírů nabytých v jednom kalendářním roce v úhrnu vyšší než 5 000 000 Kč. V ustanovení je dále řešen postup při nabytí registrovaného majetku do společného jmění manželů. Lhůta pro podání oznámení je stanovena nejpozději do 31. března roku následujícího po uplynutí kalendářního roku, ve kterém nastaly skutečnosti zakládající povinnost podat oznámení k majetku. Rovněž se stanovují povinné údaje, které bude povinná osoba uvádět v oznámení k majetku. K oznámení k majetku nebude povinná osoba přikládat žádné další doklady.

Povinností podle tohoto zákona se nebude možné dovolávat u dědiců v případě úmrtí povinné osoby, protože majetek povinné osoby se stane předmětem dědického řízení a případně daně dědické. Činit dědice zodpovědné za původ majetku zůstavitele by vedlo ke konfliktním situacím zejména v otázkách prokazování nabytí majetku ze zdaněných prostředků.

K § 4:

Skutečností rozhodnou pro stanovení povinnosti podat přiznání je nabytí registrovaného majetku. Povinná osoba podá přiznání až na výzvu správce daně. Správce daně je oprávněn a povinen zaslat výzvu k podání přiznání v případech, kdy správcem daně shromážděné informace nasvědčují tomu, že registrovaný majetek povinné osoby byl nabyt v průběhu jednoho zdaňovacího období z nezdaněných prostředků nebo jeho pořizovací cena přesáhla výši zdaněných prostředků v příslušném zdaňovacím období nejméně o 1 000 000 Kč.

Správce daně bude povinen z dostupných zdrojů nejdříve řádně prověřit okolnosti, podle kterých by povinné osobě vznikla povinnost přiznání k majetku podat. To se týká případů, kdy pořídí majetek registrovaný na území ČR, o němž má správce možnost získat potřebné údaje z příslušných registrů, tedy z katastru nemovitostí, pokud jde o nemovitosti, byty a nebytové prostory, anebo z oznámení podaného povinnou osobou. Výzvu k podání přiznání bude moci správce daně učinit nejpozději do tří let po nabytí vlastnictví nebo spoluvlastnictví k registrovanému majetku povinnou osobou, a v případě, že bude výzvu činit na základě podnětu státního zástupce, který je podán v souvislosti s trestním řízením po podání obžaloby proti povinné osobě, pak do deseti let po nabytí vlastnictví k registrovanému majetku povinnou osobou.

Ustanovení řeší postup při nabytí registrovaného majetku do společného jmění manželů.

Lhůta pro podání přiznání k majetku je stanovena na 30 dnů ode dne jejího doručení.

Rovněž se stanovují povinné údaje, které bude povinná osoba uvádět v přiznání k majetku a způsob, jakým budou povinné osoby prokazovat nabytí vlastnictví k registrovanému majetku ze zdaněných prostředků. Již k přiznání k majetku povinná osoba přiloží doklady prokazující nabytí majetku ze zdaněných prostředků, popř. může správcem daně navrhnout další důkazní prostředky k prokázání nabytí majetku ze zdaněných prostředků. Povinná osoba však nebude muset prokazovat tuto skutečnost daňovým přiznáním, které má správce daně uloženo ve spisovém materiálu.

Ani povinnost podat přiznání nebude dopadat na dědice v případě úmrtí povinné osoby, protože majetek povinné osoby se stane předmětem dědického řízení a případně daně dědické.

Činit dědice zodpovědné za původ majetku zůstavitele by vedlo ke konfliktním situacím, zejména při prokazování nabytí majetku ze zdaněných prostředků.

K § 5:

V případě společného jmění manželů bude povinná osoba prokazovat i nabytí majetku, který je ve společném jmění manželů, a to i s použitím dokladů prokazujících zdaněné prostředky druhého z manželů. Rovněž je řešena situace, kdy bylo vlastnictví k registrovanému majetku v jednom roce nabyto do společného jmění manželů a ještě v tomtéž roce byl takový majetek ze společného jmění manželů vyňat. Při prokazování majetku se rovněž přihlíží k hodnotě závazku, který vznikl v souvislosti se získáváním prostředků pro pořízení registrovaného majetku. Jde o ty případy, kdy např. povinná osoba v přiznání uvede konkrétní nemovitost, kterou pořídila ze zapůjčených prostředků. Má tedy závazek vůči třetí osobě, který bude prokazovat např. smlouvou o úvěru či půjčce. V daném případě nebude hodnota nemovitosti předmětem dodatečného stanovení daně ze strany správce daně.

Řízení o přiznání k majetku správce daně zahajuje podáním přiznání k majetku a ukončuje buď záznamem v přiznání, a to v případech, kdy povinná osoba prokáže nabytí vlastnictví k majetku ze zdaněných prostředků, nebo rozhodnutím v případech, kdy povinná osoba nabytí registrovaného majetku ze zdaněných prostředků neprokáže.

Neprokáže-li povinná osoba nabytí vlastnictví k registrovanému majetku ze zdaněných prostředků nebo nepodá-li na výzvu správce daně přiznání, považuje se částka, za kterou byl pořízen registrovaný majetek, u které nedošlo k prokázání nabytí ze zdaněných prostředků, za zdanitelný příjem povinné osoby ve zdaňovacím období, ve kterém došlo k nabytí vlastnictví k registrovanému majetku.

Dále je v návrhu řešena i situace, kdy povinná osoba po dodatečném vyměření daně zjistí další důkazní prostředky, které prokazují nabytí vlastnictví k majetku ze zdaněných prostředků. V takovém případě bude možno tyto prostředky použít a podat dodatečné daňové přiznání na daňovou povinnost nižší.

K § 6:

Za nesplnění povinnosti podat oznámení nebo přiznání ve stanovené lhůtě nebo za uvedení nepravdivých nebo neúplných údajů lze uložit pokutu do výše 500 000 Kč. Výše pokuty se odvíjí od závažnosti, způsobu, doby trvání a následkům protiprávního jednání.

K § 7:

Ustanovení vyjadřuje vztah navrhovaného zákona k daňovému řádu (zákon č. 280/2009 Sb., ve znění zákona č. 30/2011 Sb.). Půjde o vztah speciálního zákona k zákonu obecnému.

K § 8:

Přechodným ustanovením je stanoveno, že první oznámení a přiznání k majetku se bude podávat poprvé k registrovanému majetku nabytému po 31. prosinci 2013, tedy za rok 2014.

K § 9:

V ustanovení je upravena navazující novela zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

K bodu 1:

Příjmy povinné osoby ve výši částky vynaložené na pořízení registrovaného majetku, u kterého nedošlo k prokázání nabytí vlastnictví ze zdaněných prostředků nebo příjmy ve výši částky, za kterou byl pořízen registrovaný majetek a nebylo ani na výzvu správce daně podáno přiznání k tomuto registrovanému majetku, jsou pro účely zdanění považovány za ostatní příjmy podle § 10 zákona o daních z příjmů.

K bodu 2:

Výše uvedené ostatní příjmy budou pro účely zdanění zahrnuty do samostatného základu daně. K těmto příjmům nelze uplatnit výdaje.

K bodu 3:

U výše uvedených ostatních příjmů se uplatní sazba daně z příjmů fyzických osob ve výši 76 %.

K bodu 4:

Ostatní příjmy zahrnuté v samostatném základu daně a zdaněné sazbou daně z příjmů fyzických osob ve výši 76 % nejsou součástí základu daně podle § 23 odst. 1 zákona o daních z příjmů.

K § 10:

Účinnost zákona se navrhuje k 1. lednu 2014.

V Praze dne 26. října 2012

**Platné znění novelizovaných ustanovení zákona ČNR č. 586/1992 Sb.,
o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
s vyznačením navrhovaných změn**

§ 10
Ostatní příjmy

(1) Ostatními příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, pokud nejde o příjmy podle § 6 až 9, jsou zejména

a) příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného pronájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby, která není provozována podnikatelem (samostatně hospodařícím rolníkem),

b) příjmy z převodu vlastní nemovitosti, bytu nebo nebytového prostoru nebo spoluvlastnického podílu na nich, movité věci, cenného papíru a příjmy plynoucí jako protiplnění menšinovým akcionářům při uplatnění práva hlavního akcionáře na výkup účastnických cenných papírů podle zvláštního právního předpisu^{13d)} s výjimkou uvedenou v § 4,

c) příjmy z převodu účasti na společnosti s ručením omezeným, komanditisty na komanditní společnosti nebo z převodu členských práv a povinností k družstvu a majetkových podílů na transformovaném družstvu¹³⁾ s výjimkou uvedenou v § 4,

d) příjmy ze zděděných práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví, včetně práv autorských a práv příbuzných právu autorskému,¹⁰⁾

e) přijaté výživné, důchody¹¹⁾ a obdobné opakující se požitky s výjimkou uvedenou v § 4,

f) podíl společníka obchodní společnosti s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti, komplementáře komanditní společnosti nebo podíl člena družstva na likvidačním zůstatku při likvidaci společnosti nebo družstva a nebo podíl majitele podílového listu z podílu připadajícího na podílový list při zrušení podílového fondu, s výjimkou splnutí nebo sloučení podílového fondu,

g) vypořádací podíl při zániku účasti společníka obchodní společnosti, s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti, nebo při zániku členství v družstvu a další podíl na majetku družstva,¹³⁾

h) výhry v loteriích, sázkách a jiných podobných hrách a výhry z reklamních soutěží a slosování s výjimkou uvedenou v odstavci 3 písm. b) a v § 4,

ch) ceny z veřejných soutěží, ze sportovních soutěží a ceny ze soutěží, v nichž je okruh soutěžících omezen podmínkami soutěže, anebo jde o soutěžící vybrané pořadatelem soutěže, s výjimkou uvedenou v § 4,

i) příjmy, které společník veřejné obchodní společnosti nebo komplementář komanditní společnosti obdrží v souvislosti s ukončením účasti na veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti od jiné osoby než od veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti, v níž ukončil účast,

j) příjmy z převodu jmění na společníka a příjmy z vypořádání podle zvláštního právního předpisu,¹³¹⁾

k) příjmy z jednorázového odškodnění budoucích nároků na náhradu za ztrátu příjmu na základě písemné dohody o jejich úplném a konečném vypořádání mezi oprávněným a pojišťovnou⁷³⁾ s výjimkou uvedenou v § 4.

l) příjmy ve výši částky vynaložené na pořízení registrovaného majetku podle zvláštního právního předpisu^{13e)}, u které nedošlo k prokázání nabytí vlastnictví ze zdaněných prostředků nebo příjmy ve výši částky, za kterou byl pořízen registrovaný

majetku.

13e) Zákon č...../2012 Sb., o přiznání k registrovanému majetku a o změně zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

(2) – (10) (...)

(11) Příjmy podle odst. 1 písm. l) jsou zahrnuty do samostatného základu daně při uplatnění sazby uvedené v § 16 odst. 3. K těmto příjmům nelze uplatnit výdaje.

§ 16 Sazba a výpočet daně

(1) Sazba daně činí 19 %.

(2) Daň se vypočte jako součin základu daně sníženého o nezdánitelné části základu daně a o odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů a sazby daně.

(3) U příjmů zahrnutých do samostatného základu daně činí sazba 15 %, **s výjimkou příjmů uvedených v § 10 odst. 1 písm. l), u nichž činí sazba 76 %**. Daň se vypočte jako součin samostatného základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů a sazby daně.

§ 23 Základ daně

(1) – (3)

(4) Do základu daně podle odstavce 1 se nezahrnují

a) u poplatníků uvedených v § 2 odst. 2, v § 17 odst. 3 a u stálé provozovny příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně,

b) příjmy, které jsou zdaňovány sazbou daně podle **§ 16 odst. 3 a** § 21 odst. 4,

c) příjmy z nákupu vlastních akcií pod jmenovitou hodnotu při následném snížení základního kapitálu,

d) částky, které již byly zdaněny podle tohoto zákona u téhož poplatníka nebo u poplatníka zaniklého bez provedení likvidace v případě, kdy jsou příjmem u jeho právního nástupce,

e) částky zaúčtované do příjmů (výnosů), pokud souvisejí s výdaji (náklady) neuznanými v předchozích zdaňovacích obdobích jako výdaje (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, a to maximálně do výše těchto neuznaných výdajů (nákladů) v předchozích zdaňovacích obdobích. Obdobně postupují poplatníci uvedení v § 2, kteří nevedou účetnictví,

f) podíl na likvidačním zůstatku nebo vypořádací podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti,

g) částka zaúčtovaná do příjmů (výnosů) podle zvláštního právního předpisu,²⁰⁾ pokud souvisí s výdajem (nákladem) vynaloženým na příjem, který nebyl v předchozích zdaňovacích obdobích předmětem daně nebo byl od daně osvobozen, a to maximálně do výše tohoto souvisejícího výdaje (nákladu),

h) částka vyplacená společníkovi obchodní společnosti nebo členovi družstva z titulu účasti v obchodní společnosti nebo družstvu při snížení základního kapitálu, která snižuje nabývací cenu podílu (§ 24 odst. 7),

i) změna ocenění podílu v obchodní společnosti nebo v družstvu ekvivalencí (protihodnotou), pokud je zaúčtována podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾ jako náklad nebo výnos. Ocenění ekvivalencí (protihodnotou) se pro účely tohoto zákona nepovažuje za ocenění reálnou hodnotou,²⁰⁾

j) u poplatníka uvedeného v § 17 částka zaúčtovaná ve prospěch výnosů ve výši rozdílu mezi oceněním nepeněžitého vkladu a výší vkladu vyplacená obchodní společností společníkovi nebo družstvem členovi družstva,⁹⁴⁾ pokud se o ni snižuje nabývací cena podílu,

k) změna reálné hodnoty (oceňovací rozdíl) u pohledávek, které poplatník nabyt a určil k obchodování, o kterých je účtováno jako o nákladu nebo výnosu podle zvláštního právního předpisu,²⁰⁾

l) změna reálné hodnoty (oceňovací rozdíl) u podílu, který se v souladu se zvláštním právním předpisem²⁰⁾ oceňuje reálnou hodnotou a který by byl při převodu osvobozen podle § 19 odst. 1 písm. ze) nebo podle § 19 odst. 9,

m) rozdíl mezi hodnotou majetkových podílů stanovených podle jiného právního předpisu o transformaci družstev a vyplacenou částkou podle dohody mezi povinnou a oprávněnou osobou.

(5) – (17) (...)